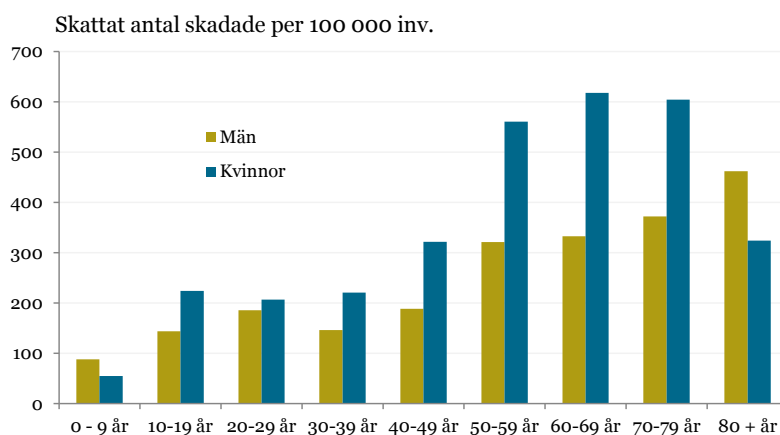

Fotgängare och halkolyckor

Under 2010 skadade sig nästan 27.000 fotgängare i singelolyckor till följd av snö och is. Med skada menas här att skadan varit så allvarlig att vederbörande uppsökt en akutmottagning. Av de skadade var drygt 16.000 kvinnor. Ålders och könsfördelningen framgår av figuren nedan.

Skattat antal skadade år 2010 per 100.000 invånare i halkolyckor efter ålder och kön.

Kvinnor skadar sig oftast i transportområden såsom trottoarer, gångvägar, vägar och hållplatser. Män skadar sig oftare i det egna bostadsområdet som på garageuppfarter, gångvägar och parkeringsplatser. Se tabellen nedan.

Plats	Andel i procent	
	Män	Kvinnor
Promenadväg, parkering i bostadsområde	38,2	30,8
Trottoar, gångbana	16,1	22,9
Väg, gata	12,5	19,0
Hållplats, parkering etc.	7,8	6,7
Skolgård	4,4	4,0
Butiks och handelsområde	2,1	2,4
Park, kyrkogård	0,7	1,8
Annat och ospecificerat	18,2	12,4
Totalt	100,0	100,0

Andel skadade i halkolyckor till följd av snö och is efter kön och plats.

Kontakt

Jan Schyllander

Telefon: 010-240 5666

070-616 1970

jan.schyllander@msb.se

Källa

IDB Sweden, Socialstyrelsen,
Samhällets kostnader för att förebygga
fallolyckor/MSB 2012 (inte publicerad
ännu).

Den i särklass vanligaste skadan hos både män och kvinnor är frakturer. Därefter följer kontusioner/ blodutgjutningar. Se vidare tabellen nedan.

Typ av skada	Andel i procent	
	Män	Kvinnor
Fraktur	41,3	57,2
Kontusion (blodutgjutning)	28,4	21,3
Distorsion (vrickning)	12,3	11,1
Hjärnskakning	3,8	4,2
Luxation (urledvridning)	3,9	2,6
Sårskada	5,4	1,6
Annat	5,0	2,1
Totalt	100,0	100,0

Andel skadade i halkolyckor till följd av snö och is efter kön och typ av skada.

De övre extremiteterna är de kroppsdelar som är mest utsatta vid den här typen olyckor. Detta gäller både män och kvinnor. Hos män är det vanligare med skador på axel och skuldra medan kvinnor har flest skador på underarmar och handleder.

Skadad kroppsdel	Andel i procent	
	Män	Kvinnor
Huvud	11,3	8,5
Nacke, hals	1,9	0,7
Bröstkorg	6,4	3,1
Buk, nedre del av rygg	3,4	3,5
Övre extremiteter, varav	42,2	55,9
skuldra, axel	27,9	17,0
underarm	15,6	29,6
handled	20,0	29,8
Nedre extremiteter, varav	33,8	27,3
fotled	40,1	46,3
knä	22,2	21,7
Annat och ospecificerat	1,1	1,0
Totalt	100,0	100,0

Andel skadade i halkolyckor till följd av snö och is efter kön och skadad kroppsdel.

Av dem som uppsökte en akutmottagning behövde nästan 17 procent läggas in på sjukhus för fortsatt vård. Uppskattningsvis ledde dessa inläggningar till cirka 27.000 vård dygn.

Kostnader för vinterväghållning

Trafikverkets, kommunernas och fastighetsägarnas kostnader för vinterväghållning har ett normalår uppskattats till 550 miljoner kronor. År 2010 var inte ett normalår, varför kostnaden sannolikt var högre detta år. Vinterväghållning har flera syften. Ett syfte är att göra gång- och cykelvägar med framkomliga och möjliggöra för befolkningen att ta sig till arbetet, skolan. Ett annat syfte är att förhindra halkolyckor.

Kostnadspost	Summa (miljoner kronor)
Gång- och cykelvägar	270
Trottoarer	278
Totalt	550

Källa: Samhällets kostnader för att förebygga fallolyckor. MSB 2012 (inte publicerad ännu).

Enligt en nyligen publicerad studie av VTI är skadekostnaden för fotgängare minst fyra gånger högre än kostnaden för vinterväghållningen. I rapporten konstateras att det vore samhällsekonomiskt lönsamt att satsa mer resurser på vinterväghållning för fotgängare. Rapporten heter *Skadade fotgängare – Kostnad för fotgängarskador jämfört med vinterväghållningskostnader*/VTI rapport 735, 2012.

Att förebygga halkolyckor

Att förebygga de ofta allvarliga skador som orsakas av snö eller is faller naturligtvis till stor del på kommuner, fastighetsägare och andra ansvariga för snöröjning och halkbekämpning på allmänna platser. Den enskilde kan också göra sitt genom att hålla egna trappor och gångar isfria, använda lämpliga skor och kanske även ha halkskydd på skorna.